

Na osnovu člana 53. stav 4. Zakona o zaštiti životne sredine ("Službeni glasnik RS", br. 135/04, 36/09, 36/09 - dr. zakon, 72/09 - dr. zakon, 43/11 - US i 14/16) i člana 17. stav 4. i člana 24. stav 2. Zakona o Vladi ("Službeni glasnik RS", br. 55/05, 71/05 - ispravka, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 - US, 72/12, 7/14 - US i 44/14),

Ministar poljoprivrede i zaštite životne sredine donosi

Pravilnik o bližim uslovima, kriterijumima i postupku za dobijanje prava na korišćenje ekološkog znaka, elementima, izgledu i načinu upotrebe ekološkog znaka za proizvode i usluge

Pravilnik je objavljen u "Službenom glasniku RS", br. 49/2016 od 31.5.2016. godine, a stupio je na snagu 8.6.2016.

Član 1.

Ovim pravilnikom bliže se propisuju uslovi, kriterijumi i postupak za dobijanje prava na korišćenje ekološkog znaka, elementi, izgled i način upotrebe ekološkog znaka za proizvode i usluge.

Član 2.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom pravilniku imaju sledeće značenje:

- 1) *grupa proizvoda* jesu proizvodi slične namene u pogledu njihove upotrebe ili proizvodi koji imaju slične funkcionalne karakteristike i slični su u pogledu odnosa potrošača prema njima;
- 2) *ekološki znak* (u daljem tekstu: Eko znak) je oznaka proizvoda koji zadovoljava uslove propisane ovim pravilnikom;
- 3) *životni ciklus* proizvoda predstavlja uzastopne i međusobno povezane faze proizvoda, od nabavke sirovina do njegovog konačnog odlaganja;
- 4) *zainteresovana strana* jeste pojedinac ili grupa koja je zainteresovana za učinak određenog oblika organizovanja u zaštiti životne sredine, odnosno pojedinac ili grupa na koju taj učinak utiče;
- 5) *kriterijumi za dodelu Eko znaka* jesu dokumenti koji uspostavljaju posebne zahteve koje proizvod mora da ispunjava da bi bio označen Eko znakom;
- 6) *nosilac Eko znaka* je podnosilac zahteva kome je odobreno pravo na korišćenje Eko znaka;
- 7) *performansa životne sredine* je rezultat upravljanja onim karakteristikama proizvoda koje imaju uticaja na životnu sredinu, a koje sprovođi proizvođač;
- 8) *podnosilac zahteva* jeste bilo koji proizvođač, isporučilac usluge, trgovac na veliko ili prodavac na malo koji podnosi zahtev za dobijanje prava na korišćenje Eko znaka;
- 9) *provera ekološkog označavanja* je postupak procene da li proizvod ispunjava odgovarajuće kriterijume za označavanje Eko znakom;

10) *program ekološkog označavanja* je dobrovoljni program zasnovan na razmatranju životnog ciklusa proizvoda i uslovima za proizvod, koji se odnose na zaštitu životne sredine, u okviru koga se dodeljuje pravo na korišćenje ekološkog znaka, kojim se potvrđuje ukupna pogodnost proizvoda za životnu sredinu u okviru određene grupe proizvoda;

11) *proizvod* je bilo koja roba ili usluga u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast roba i usluga;

12) *uticaj na životnu sredinu* jeste svaka promena koja se odnosi na životnu sredinu, bez obzira na to da li je korisna ili štetna po životnu sredinu, a koja je u potpunosti ili delimično posledica uticaja proizvoda na životnu sredinu tokom njegovog životnog ciklusa;

13) *uslovi za dodelu prava na korišćenje Eko znaka* jesu opšti zahtevi koje proizvod mora da ispunjava da bi bio označen Eko znakom.

Član 3.

Uslovi za dobijanje prava na korišćenje Eko znaka su da:

- 1) je proizvod proizveden na teritoriji Republike Srbije;
- 2) proizvod ispunjava odgovarajuće kriterijume iz člana 4. ovog pravilnika.

Eko znak se ne utvrđuje za supstance ili preparate koji su klasifikovani kao veoma toksični, toksični, opasni po životnu sredinu, karcinogeni, toksični po reprodukciju ili mutageni, u skladu sa propisima kojima se uređuje klasifikacija hemikalija.

Izuzetno od stava 2. ovog člana, Eko znak se može utvrditi za proizvod koji sadrži opasne materije, ako su koncentracije opasnih materija u granicama dozvoljenih vrednosti, u skladu sa propisima.

Član 4.

Kriterijumi za dobijanje prava na korišćenje Eko znaka utvrđeni su prema performansama životne sredine proizvoda, uzimajući u obzir strateške ciljeve u oblasti životne sredine, na naučnoj osnovi i odnose se na celokupan životni ciklus proizvoda, odnosno grupe proizvoda i sadrže zahteve koji obezbeđuju da se proizvod sa Eko znakom adekvatno primenjuje, u skladu sa svrhom za koju je namenjen.

U određivanju kriterijuma iz stava 1. ovog člana, uzima se u obzir naročito:

1) najznačajniji uticaj na životnu sredinu, naročito na klimatske promene, uticaj na prirodu i biodiverzitet, potrošnju energije i korišćenje resursa, generisanje otpada, emisije u sve medije životne sredine, sve vrste zagađivanja kao i ispuštanja opasnih materija;

2) mogućnost zamene opasnih materija manje opasnim, gde god je to tehnički izvodljivo;

3) potencijal za umanjenje uticaja na životnu sredinu usled trajnosti proizvoda i mogućnosti njegove ponovne upotrebe;

4) odnos između koristi po životnu sredinu i opterećenja po životnu sredinu, uključujući i aspekte bezbednosti i zdravlja ljudi u različitim fazama životnog ciklusa proizvoda;

5) socijalni i etički aspekti kroz pozivanje na međunarodne konvencije i sporazume, kao i na odgovarajuće srpske standarde, odnosno, ako nema objavljenih srpskih standarda, kroz pozivanje na međunarodne, evropske ili nacionalne standarde drugih država i na kodekse ponašanja, gde je to moguće;

6) kriterijum uspostavljen za druge oznake o zaštiti životne sredine, naročito one zvanično priznate, nacionalno ili regionalno, za SRPS ISO 14024 tip I oznake o zaštiti životne sredine, u slučajevima kada postoje za konkretnu grupu proizvoda.

Član 5.

Kriterijumi za dobijanje prava na korišćenje Eko znaka iz člana 4. ovog pravilnika za svaku grupu proizvoda dati su u prilogima koji su odštampani uz ovaj pravilnik i čine njegov sastavni deo, i to:

- 1) Prilog 3 - Kriterijumi za dodelu Eko znaka za oplemenjivače zemljišta;
- 2) Prilog 4 - Kriterijumi za dodelu Eko znaka za tanki upijajući papir;
- 3) Prilog 5 - Kriterijumi za dodelu Eko znaka za detergente za pranje veša;
- 4) Prilog 6 - Kriterijumi za dodelu Eko znaka za izvore svetlosti;
- 5) Prilog 7 - Kriterijumi za dodelu Eko znaka za papir za fotokopiranje i grafički papir;
- 6) Prilog 8 - Kriterijumi za dodelu Eko znaka za personalne računare;
- 7) Prilog 9 - Kriterijumi za dodelu Eko znaka za detergente za mašinsko pranje posuđa;
- 8) Prilog 10 - Kriterijumi za dodelu Eko znaka za obuću;
- 9) Prilog 11 - Kriterijumi za dodelu Eko znaka za prenosne računare;
- 10) Prilog 12 - Kriterijumi za dodelu Eko znaka za detergente za ručno pranje posuđa;
- 11) Prilog 13 - Kriterijumi za dodelu Eko znaka za višenamenska sredstva za čišćenje i sredstva za čišćenje sanitarija;
- 12) Prilog 14 - Kriterijumi za dodelu Eko znaka za tvrde obloge;
- 13) Prilog 15 - Kriterijumi za dodelu Eko znaka za televizore;
- 14) Prilog 16 - Kriterijumi za dodelu Eko znaka za usluge turističkog smeštaja;
- 15) Prilog 17 - Kriterijumi za dodelu Eko znaka za usluge kampa;
- 16) Prilog 18 - Kriterijumi za dodelu Eko znaka za maziva;
- 17) Prilog 19 - Kriterijumi za dodelu Eko znaka za štampani papir;
- 18) Prilog 20 - Kriterijumi za dodelu Eko znaka za sredstva za supstrate za gajenje biljaka;
- 19) Prilog 21 - Kriterijumi za dodelu Eko znaka za toplotne pumpe;
- 20) Prilog 22 - Kriterijumi za dodelu Eko znaka za tekstilne podne obloge;
- 21) Prilog 23 - Kriterijumi za dodelu Eko znaka za drvene podne obloge;
- 22) Prilog 24 - Kriterijumi za dodelu Eko znaka za drveni nameštaj;
- 23) Prilog 25 - Kriterijumi za dodelu Eko znaka za novinski roto papir;
- 24) Prilog 26 - Kriterijumi za dodelu Eko znaka za detergente za industrijske i profesionalne svrhe za mašinsko pranje posuđa;
- 25) Prilog 27 - Kriterijumi za dodelu Eko znaka za detergente za industrijske i profesionalne svrhe za mašinsko pranje veša;
- 26) Prilog 28 - Kriterijumi za dodelu Eko znaka za sanitarne armature.

Član 6.

Predlog novih ili revizija postojećih kriterijuma iz člana 5. ovog pravilnika vrši se ako:

1) su predloženi kriterijumi zasnovani na podacima koji se odnose na performanse životne sredine za najboljih 10-20% proizvoda dostupnih na tržištu Republike Srbije i to u pogledu vrednosti ostvarenih performansi životne sredine tokom svih faza životnog ciklusa tih proizvoda, u trenutku podnošenja predloga kriterijuma;

2) se procenat iz stava 1. tačka 1) ovog člana utvrđuje za svaki pojedinačni slučaj, sa ciljem da promoviše proizvode sa najboljim odnosom prema životnoj sredini, ali i da obezbedi korisnicima mogućnost odgovarajućeg izbora;

3) se uzme u obzir odnos između koristi po životnu sredinu i opterećenja po životnu sredinu, uključujući i aspekte bezbednosti i zdravlja ljudi gde je prikladno, socijalne i etičke aspekte kao što su pozivanje na međunarodne konvencije i sporazume kao i na odgovarajuće međunarodne i nacionalne

standarde i kodekse ponašanja;

4) je predloženi kriterijum zasnovan na najznačajnijim uticajima proizvoda na životnu sredinu i izražen što je moguće jasnije preko odgovarajućih merljivih performansi životne sredine;

5) je predloženi kriterijum zasnovan na kompletnim podacima i informacijama, koji u meri kojoj je moguće predstavljaju celokupno tržište;

6) je predloženi kriterijum zasnovan na podacima celokupnog životnog ciklusa proizvoda i merljivim uticajima na životnu sredinu, gde je primenljivo u skladu sa Evropskim referentnim podacima za životni ciklus (ELCD);

7) se uzmu u obzir stavovi zainteresovanih strana koje uzimaju učešće kroz proces konsultacija;

8) se garantuje usaglašenost sa postojećim zakonskim okvirom i primenljivost na grupu proizvoda u pogledu definicija, metoda ispitivanja kao i tehničke i administrativne dokumentacije;

9) se uzme u obzir relevantna politika i prethodni rad u drugim povezanim grupama proizvoda.

Kriterijumi iz stava 1. ovog člana sadrže predmet i područje primene za grupu proizvoda, ciljeve u vezi sa životnom sredinom, načine za procenu ispunjenosti kriterijuma, obrazloženje primene, prikaz koristi po životnu sredinu koje će nastati njihovim uvođenjem, kao i odnos kriterijuma i pokazatelja u životnoj sredini i mogu biti preuzeti kao kriterijumi za Eko znak Republike Srbije od druge šeme označavanja o zaštiti životne sredine, u skladu sa zahtevima standarda SRPS ISO 14024 - Označavanje o zaštiti životne sredine tipa I, za grupu proizvoda za koju kriterijumi nisu utvrđeni ovim pravilnikom.

Član 7.

Postupak za dobijanje prava na korišćenje Eko znaka pokreće se podnošenjem zahteva za dobijanje Eko znaka ministarstvu nadležnom za poslove zaštite životne sredine, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita životne sredine, na obrascu datom u Prilogu 1 - Zahtev za dodelu Eko znaka, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Zahtev iz stava 1. ovog člana sadrži:

1) podatke o podnosiocu zahteva;

2) podatke o proizvodu za koji se traži dodela Eko znaka sa podacima koji upućuju na ispunjenost uslova za dodelu prava na korišćenje Eko znaka.

Uz zahtev se podnose dokazi o ispunjenosti uslova, i to:

1) izvod iz odgovarajućeg registra;

2) opis proizvoda i opis postignutog unapređenja u odnosu na slične proizvode drugih proizvođača ili na njegove ranije proizvode iste vrste;

3) tehnička specifikacija;

4) izveštaj o rezultatima laboratorijskih ispitivanja od strane akreditovane laboratorije;

5) izveštaj o rezultatima merenja od strane akreditovane kontrolne organizacije;

6) dokument o rezultatima ispitivanja, merenja i analiza, koji potvrđuje ispunjenost propisanih kriterijuma;

7) delovi projektne dokumentacije koji mogu da posluže kao dokaz;

8) druga dokumentacija koja može biti od značaja za utvrđivanje ispunjenosti propisanih uslova (prema SRPS ISO 9001, SRPS ISO 14001, EMAS, SRPS ISO 50001, CE znak i sl.);

9) dokaz o uplaćenim taksama.

Akt o dodeli prava na korišćenje Eko znaka donosi ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita životne sredine.

Član 8.

Elementi i izgled Eko znaka dati su na grafičkom prikazu u Prilogu 2 - Elementi i izgled Eko znaka, koji je odštampan uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Član 9.

Eko znak se može isticati samo u vezi sa proizvodima koji nose Eko znak i samo na promotivnom materijalu vezanom za proizvod koji nosi Eko znak.

Eko znak se može isticati na proizvodu nakon dobijanja akta o dodeli prava na korišćenje Eko znaka za taj proizvod uz navođenje broja tog akta.

Eko znak se može isticati na proizvodu, ambalaži i dokumentaciji vezanoj za proizvod, na mestima koja su lako vidljiva.

Eko znak se upotrebljava u vidu logotipa, prema potrebi, na način da je znak vidljiv, čitko napisan i neizbrisiv i može se upotrebljavati u komercijalne i reklamne svrhe.

Član 10.

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o bližim uslovima i postupku za dobijanje prava na korišćenje ekološkog znaka, elementima, izgledu i načinu upotrebe ekološkog znaka za proizvode, procese i usluge ("Službeni glasnik RS", broj 3/09).

Član 11.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Broj 110-00-285/2015-09

U Beogradu, 14. aprila 2016. godine

Ministar,

prof. dr **Snežana Bogosavljević Bošković**, s.r.

NAPOMENA REDAKCIJE: Priloge u PDF formatu možete preuzeti klikom na sledeći link:

[Prilozi](#)